

Лекція 10

Роль еколейблів у формуванні попиту

Зміст

1. Поняття
“екомаркування”.
2. Життєвий цикл
екомаркування.
3. Сталий розвиток
екомаркування.

1. Поняття “екомаркування”.

Екологічне маркування (environmental label, ecolabel – англ.) – твердження, у якому зазначені екологічні аспекти певного продукту, засобу, матеріалу чи виробу (надалі – товару), послуги або об’єкта будівництва. Можуть застосовуватися у вигляді фраз, символу чи зображення на етикетці або пакованні, у технічній документації, рекламних матеріалах тощо.

Принципи, методи та вимоги до застосування встановлені міжнародними стандартами серії ISO 14020 «Екологічні маркування та декларації».

За значенням поділяються на 2 типи:

- **I тип** вказує на конкурентну перевагу об'єкта екологічної сертифікації щодо його впливу на стан довкілля і здоров'я людини протягом життєвого циклу. Об'єктом сертифікації може бути готова продукція, послуга, організація, об'єкт будівництва. Цей тип маркування передбачає впровадження системного підходу до встановлення екологічних критеріїв та оцінювання життєвого циклу згідно з ISO 14024.

100% ECO
ecologically clean

ECO ENERGY
green power

GO GREEN
recycling

ECO FRIENDLY
products

GREEN FARM
eco agriculture

ECO WORLD
green solutions

ECO FOOTPRINT
your green way

- **II тип** маркування інформує про певну характеристику, пов'язану з впливом на довкілля, що може бути корисною для експлуатації, обслуговування, ремонту чи утилізації. Маркування II типу належить до самодекларацій, тобто заяв, що не вимагають додаткового незалежного оцінювання третьою стороною (сертифікації). Фрази таких заяв, їх тлумачення, методи обґрунтування їх застосування та застереження щодо введення в оману споживача викладені в міжнародному стандарті ISO 14021.

Наприклад, до **II** типу відносяться такі фрази як:

- придатний для компостування;
- здатний до розкладання;
- розбірна конструкція;
- зменшення енергоспоживання;
- зменшення використання ресурсів;
- зменшення водоспоживання;
- придатний для повторного використання та інші.

Фрази повинні застосовуватися разом з пояснювальним доповненням для запобігання оманливих тлумачень щодо їх значення. Рекомендації до пояснювальних доповнень наведені в ISO 14021.

Разом з фразами або замість них можуть застосовуватися спеціальні символи у відповідності до графічних вимог, встановлених ISO 7000.

Виникнення ринку екопродукції та його стрімкий розвиток були зумовлені зниженням якості товарів і послуг для організації цінової конкуренції.

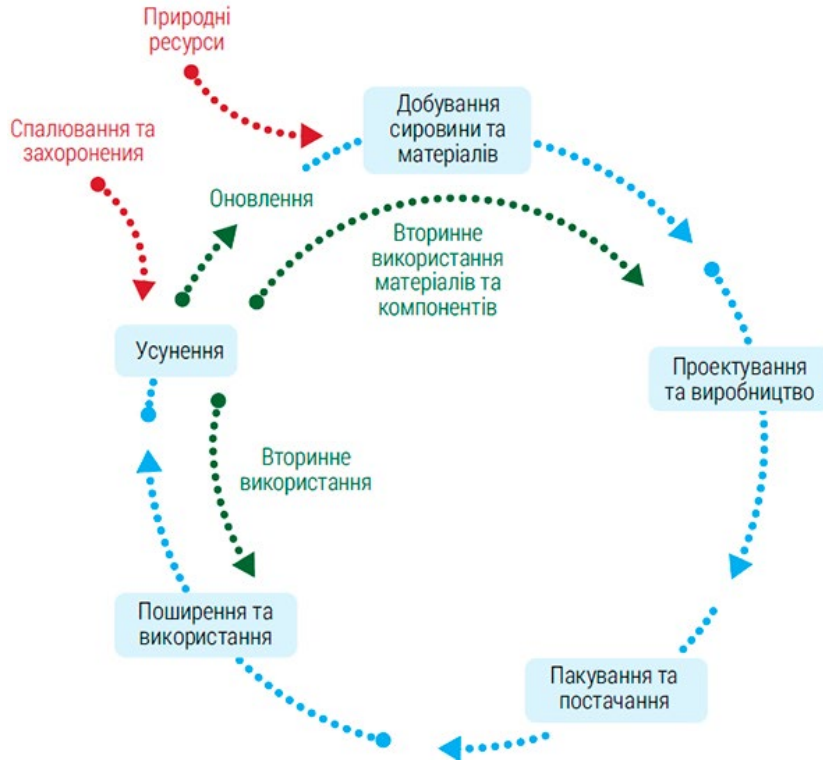
Прагнення до збереження здоров'я та більш якісних умов сучасного життя сприяє зростанню споживчого попиту на все натуральне, якісне та більш безпечне.

Ключові аргументи екологічно сертифікованої продукції:

- більш безпечна;
- краща для здоров'я;
- пройшла незалежну оцінку згідно з вимогами міжнародних стандартів;
- відповідає більш жорсткими екологічним критеріям ніж ті, що встановлені державними нормами.

2. Життєвий цикл екомаркування.

Життєвий цикл (life cycle – англ.) – послідовні та взаємопов’язані стадії продуктивної системи (чи послуги) – від придбання сировини чи її добування з природних ресурсів до остаточного видалення. Принципи та методи оцінювання, аналізування та управління життєвим циклом визначені в міжнародних стандартах серії ISO 14040 «Оцінка життєвого циклу».

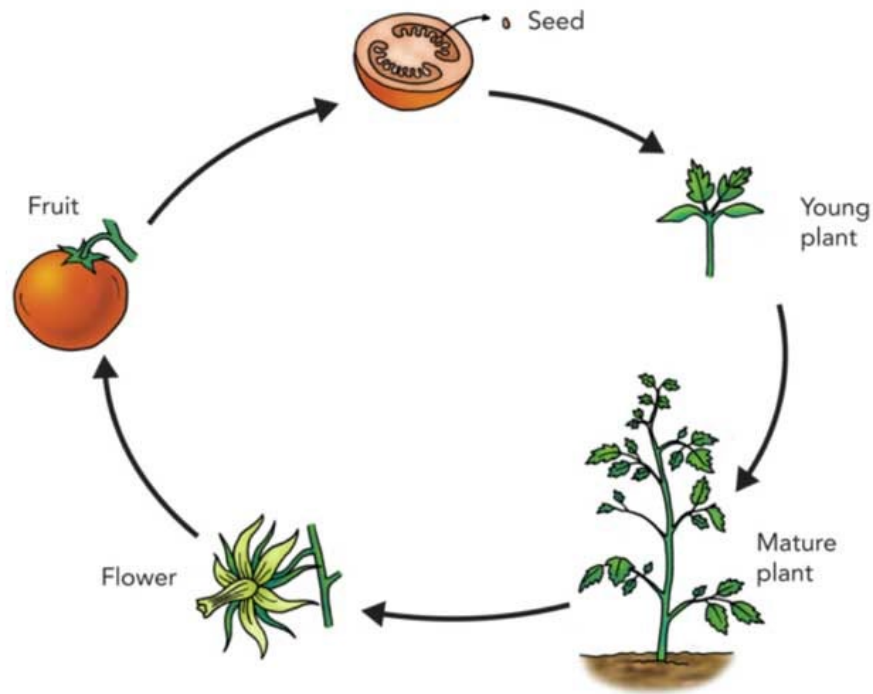
На кожній стадії життєвого циклу є потенціал до зменшення споживання ресурсів і покращення екологічних характеристик продукції.

Аналіз життєвого циклу розширює встановлене поняття більш чистого виробництва, включаючи дослідження життєвого циклу продукту щодо його впливів на довкілля та здоров'я людини. Можливість покращення екологічних характеристик і економії ресурсів має бути розглянута ще на стадії проєктування та дизайну.

Як варіант, варто проаналізувати:

- доступність сировини, матеріалів, комплектуючих, що мають відповідати встановленим екологічним критеріям;

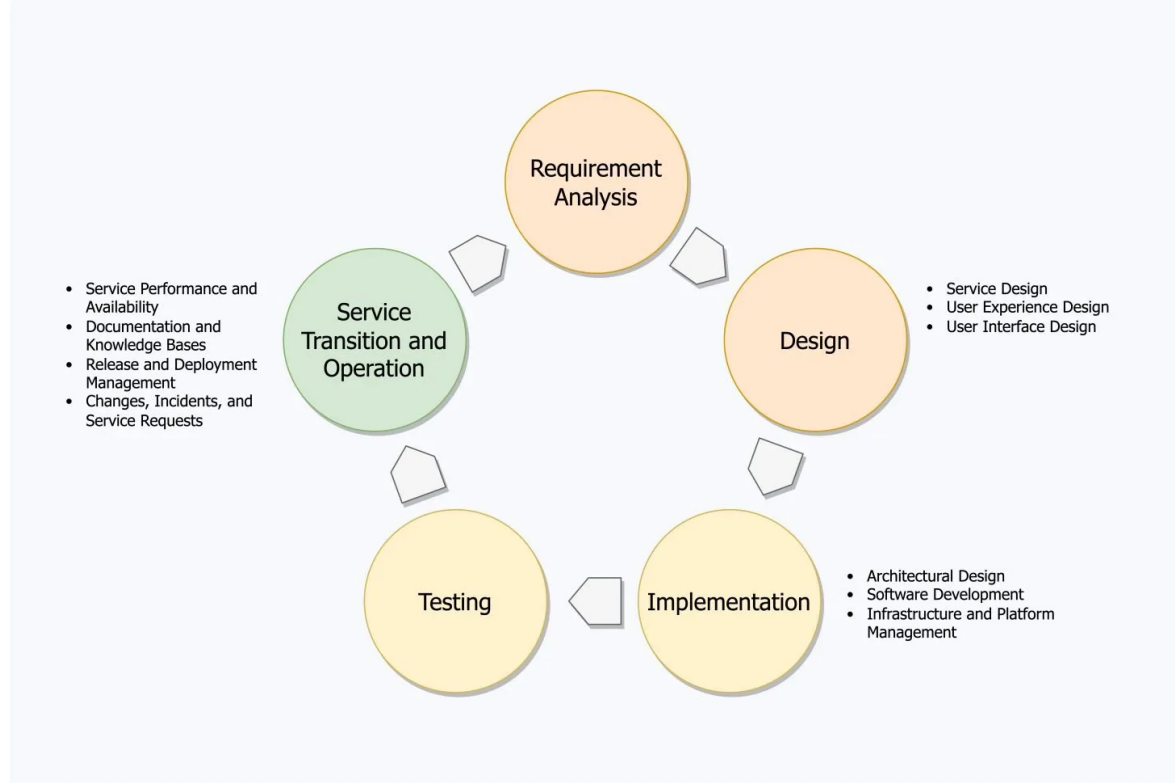

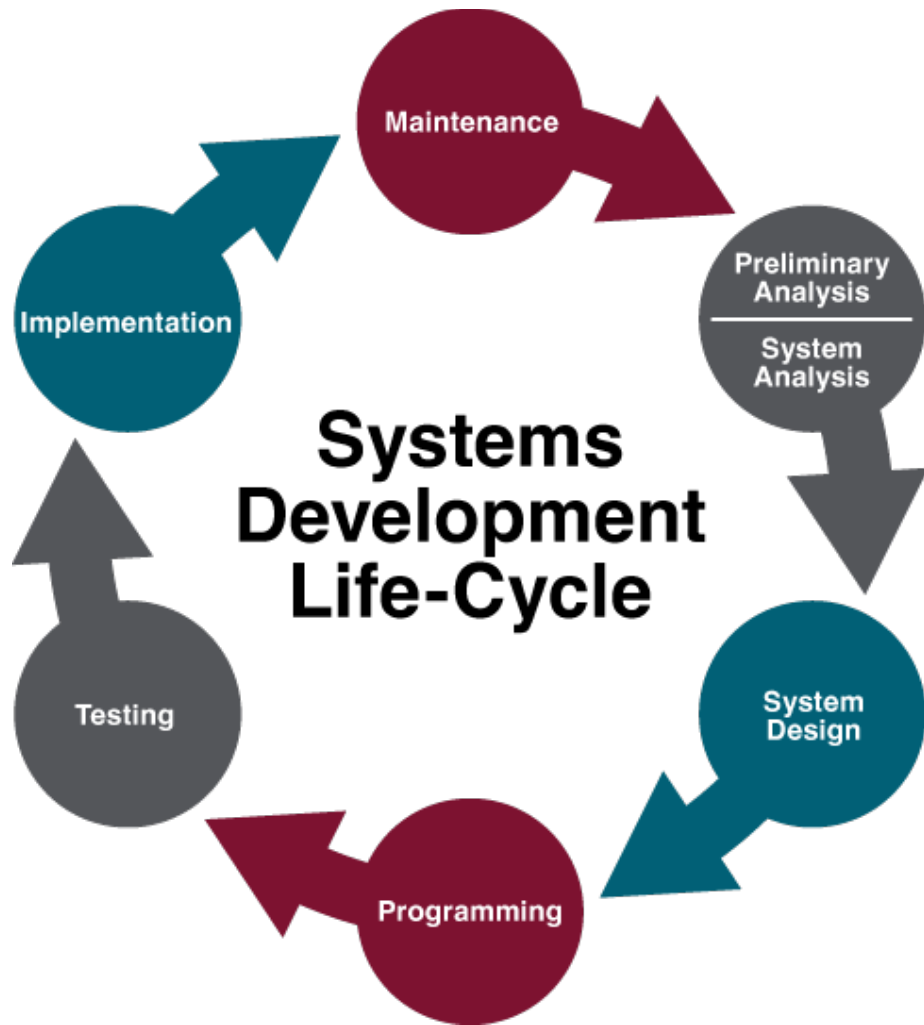
- можливість покращення якісних чи функціональних характеристик, ефективності застосування;
- можливість заміни небезпечних речовин, що входять до складу продукту, на більш безпечні альтернативи;
- як покращити ремонтпридатність (наприклад, шляхом використання модулів, які можуть бути легко замінені);
- потенціал зменшення споживання енергії, води та матеріалів протягом життєвого циклу продукту;
- вибір безпечних матеріалів для виготовлення продукту та його упаковки (тари), які можуть перероблятися або виготовлятися з вторинної сировини (хоча б частково).

Для досягнення успіху в цьому напрямку необхідно залучити кожний структурний підрозділ організації та усі зацікавлені сторони у ланцюзі постачання продукту.

В ланцюзі продукту потрібно

- зробити фокус на політиці та закупівлях,
- встановити екологічні кваліфікаційні критерії до постачальників (надавачів послуг, виконавців робіт) та критерії відповідності до складників (комплектуючих), необхідних для виробництва екопродукту,

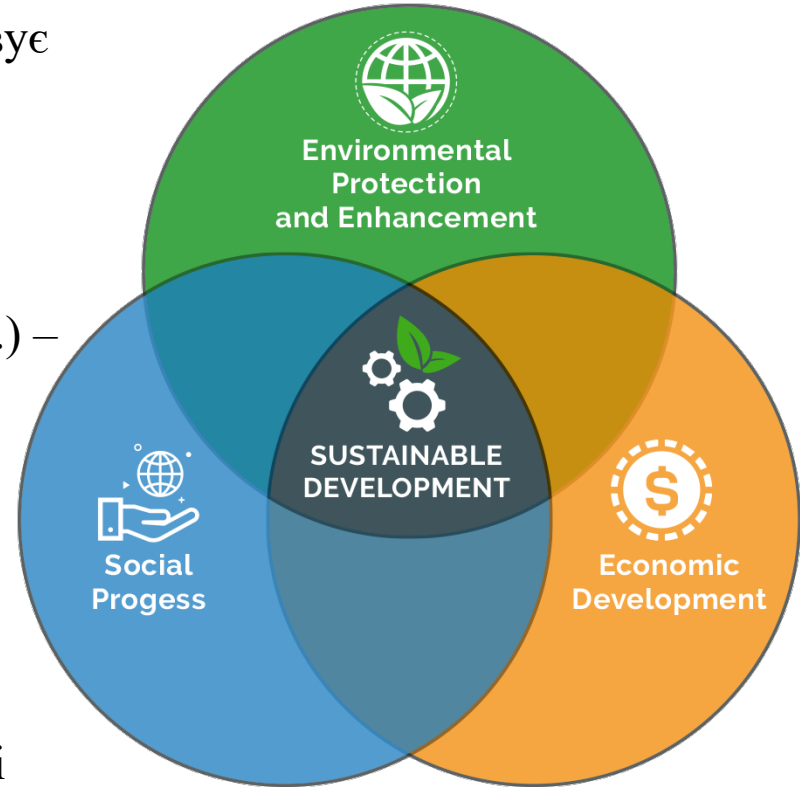
- системно оптимізувати витрати ресурсів,
- покращувати екологічну дієвість, зменшуючи навантаження на довкілля,
- постійно підвищувати екологічну компетентність персоналу,
- вивчати ринок екологічних інновацій та технологій більш чистого виробництва,
- розвивати взаємодію у ланцюзі продукту.

3. Сталий розвиток екомаркування.

На сучасному етапі розвитку людство використовує таку кількість ресурсів, що для подальшого існування в найближчому майбутньому людству потрібно 2,6 такої планети як наша Земля.

Сталий розвиток (sustainable development – англ.) – розвиток, що дозволяє задовольнити потреби сучасного покоління без шкоди для майбутніх поколінь.

Основою сталого розвитку є економічні та екологічні інтереси суспільства. Порушення рівноваги між ними впливає на погіршення якості життя.

Сталий розвиток передбачає вирівнювання рівня якості життя населення різних країн та його подальше зростання.

Бідним країнам треба наздоганяти багатих. Але покращення якості життя повинно спиратися на нові досягнення науки.

Сучасні умови вимагають від всіх скорочувати споживання ресурсів, переходити на інші види матеріалів та джерел енергії, впроваджувати прогресивні ресурсоємні безвідходні технології, зменшуючи навантаження на довкілля та здоров'я людини.

Глобальні цілі сталого розвитку були затверджені у 2015 році на саміті ООН.

15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», в якій визначені базові показники для досягнення поставлених цілей з урахуванням специфіки національного розвитку.

Дякую за увагу!

